

.....

Externe kwaliteitszorg is het onderwerp van de eerste twee artikelen in dit laatste nummer van 1993. De bijdrage van *Van Bemmel en Schols* geeft een beschrijving van het stelsel zoals dat in het HBO ontwikkeld is. Op sommige punten wijkt dit af van de aanpak in het wo en het is interessant de verschillen eens te belichten. Het artikel heeft vooral het oogmerk de ruime ervaring die inmiddels ook in het HBO is opgedaan met externe kwaliteitszorg te ontsluiten.

Aansluitend doen *Weusthof, Frederiks en Westerheijden* verslag van hun vergelijkend onderzoek naar de effecten van kwaliteitszorg in wo en HBO. Zij gaan concreet in op de vraag hoe binnen de instellingen omgegaan wordt met zelf-evaluaties en visitatierapporten. Leiden ze daadwerkelijk tot veranderingen die de kwaliteit van het onderwijs bevorderen, of gaat het om een rituele dans?

Het artikel van *Janssen* vormt de afsluiting van een serie bijdragen (zie het derde nummer van 1993) waarin de problematiek van de overgang van secundair naar tertiair onderwijs wordt belicht vanuit de Vlaamse context. Janssen benadrukt het belang van een goede keuzebegeleiding in het laatste jaar van het secundair onderwijs en is van mening dat het ideaal van keuzevrijheid niet als argument mag gelden tegen voorkennistoetsen.

Innoveren in het hoger beroepsonderwijs is het onderwerp dat *Van Meel* aan de orde stelt. Vertrekkend vanuit een viertal paradigma's uit de managementliteratuur richt hij zich met name op de vraag hoe innovatiestrategieën de meeste kans maken op implementatie.

Otten sluit af met een bespreking van de dissertatie van Bijleveld over rendementsonderzoek.